

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
39 (1995-1996)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-17-6

BRNO 1999

PŘEHLED VÝZKUMŮ 39 (1995-1996)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: ps@iabrno.cz http://www.iabrno.cz/3ca.htm
Odpovědný redaktor:	PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla
Na titulním listě:	Římská bronzová kolínkovitá spona z Mušova
Kresba:	Lubomíra Trávničková
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Published by:

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

All rights reserved.

© 1999 by the Authors and IA AS CR Brno.

Kromě situací, souvisejících přímo s plynofikací obce, byly zdokumentovány a zaměřeny i další čtyři objekty, které se rýsovaly na profilech kolem vytěžené plochy v areálu AGRO Ořechov. Tato novostavba haly zlikvidovala bez jakékoliv odborné dokumentace doklady zřejmě značně intenzivního pravěkého osídlení. Všechny čtyři objekty náležely velatické fázi kultury středodunajských popelnicových polí.

Petr Vitula, ÚAPP Brno

Resumé:

Ořechov (Bez. Brno-venkov). Siedlung. Jungbronzezeit, Spätburgwalzeit, Mittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

PETROVICE (okr. Blansko)

Polní trať na okraji intravilánu obce, západně kostela sv. Petra a Pavla a přilehlého hřbitova. Vrcholný středověk. Sídlištní plocha. Povrchový průzkum.

Ke zpracování a vyhodnocení byl předán keramický materiál, J. Sadílkem z Olešnice na Moravě získaný povrchovým sběrem dne 25. května 1996 na středověké sídlištní ploše, roku 1988 lokalizované cca 50 m JZZ západního průčelí farního kostela (St. mapa 1 : 5 000 odvozená, list Boskovice 5-8 z roku 1983: okolí bodu 190 mm od Z a 76 mm od J okrajové sekční čáry; viz Doležel 1997).

Po skartování novověké hrnčiny (ponechán pouze kus čelní stěny komorového kachle) čítá soubor celkem 339 keramických zlomků z hrnků, hrců, zvoncovitých poklic a zásobnic (z toho 46 okrajových fragmentů a 154 částí výdutí s dekorem). V souhlasu s dosavadními poznatky jde převážně o typickou tuhovou keramiku 2. poloviny 13. století, s poměrně uniformní výzdobou (oběžná šroubovice, plastické vrypy, pouze jednou se vyskytl radélkový dekor) i typickou okrajů, v tuhové hmotě byly provedeny i některé nově se vyskytující tvary (zvonovité poklice). Netuhové, pískem či slídou ostřené zboží bylo zaznamenáno jen vzácně.

Jiří Doležel, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

Doležel, J., 1997: Petrovice (okr. Blansko), Přehled výzkumů 1993-1994, 228-229.

Resumé:

Petrovice (Bez. Blansko). Feldflur am Rande des Intravilans der Gemeinde, westlich von der Kirche St. Peter und Paul und dem anliegenden Friedhof. Siedlungsfläche. Hochmittelalter. Oberflächenuntersuchung.

Zu Auswertung wurden weitere Funde aus der Fläche 50 m westlich von der Kirche in der Gemeinde, aus der Nähe von der mittelalterlichen Festung übergeben (Sammlung von J. Sadílek im Mai 1996). Es geht um 339 keramische, vor allem graphitische Bruchstücke aus der 2. Hälfte des 13. Jahrhunderts.

PROSTĚJOV (okr. Prostějov)

Augustiniánský klášter. Středověk. Sídliště, pohřebiště. Předstihový výzkum.

V přímé návaznosti na generální opravu venkovní fasády farního kostela Povýšení sv. Kříže v Prostějově byly zahájeny i restaurátorské práce na vnitřní freskové výzdobě v kapli Nejsvětější Trojice. Jejich průběh a konečně i smysl komplikovalo silné vlhnutí zdiva. Jako nejschůdnější řešení bylo v součinnosti s odborníky na památkovou péči navrženo snížit okolí kaple a postupně i celého ambitu bývalého agustiniánského kláštera (založen Petrem z Kravař

v roce 1391) na úroveň podlahy v kapli (zhruba o 0,8 - 1 m), tedy přibližně na někdejší úroveň podlahy zmíněného kláštera. Z písemných pramenů bylo zřejmé, že plocha ambitu sloužila od 15. století, kdy byl klášter vypálen a pobořen, do konce století 18. k pohřbívání určité, dle dříve nalezených náhrobků, zámožnější skupiny obyvatel Prostějova. Na otázku, zda nebudou případným snížením terénu dotčeny zbytky kláštera či někdejšího hřbitova, měl odpovědět zjišťovací archeologický výzkum. Ten byl realizován ve dnech 30.7 až 20.8. 1996. Během této doby byly vyhloubeny 2 sondy (I, II), umístěné kolmo na jižní obvodovou zeď kláštera. Sonda č. I v šířce 2 m a délce 9 m byla umístěna středem na třetí klenební patku (ve směru od V k Z) jižní zdi. Celá její plocha byla snížena o 1,7 m, jižní část až na úroveň rostlého podloží v hloubce 3,6 m. V hloubce 1,7 m byly zachyceny nejmladší hroby z neexhumované - strašácké vývojové fáze hřbitova. Nad touto úrovní byla nacházeny jen jednotlivé lidské kosti nebo kosti více jedinců uložené bez anatomických souvislostí v několika kotlovitých jamách. Tyto kosti souvisí pravděpodobně s přenesením hřbitova koncem 18. století mimo střed města. Hroby staršího období byly shodně orientovány delší osou ve směru Z-V. Nejnižší zapuštěné hrobové jámy zasahovaly svými dny do objektů ze 14. a 13. století, které pocházely z doby před založením kláštera. Nejstarším zjištěným objektem je část pravoúhlé stavby - zemnice - s kůlovou jamkou v SV rohu. Keramika a v jamce nalezený stříbrný brakteát ji datují do 2. poloviny 13. století.

Sonda č. II o rozměrech 2 m x 3 m byla umístěna v rohu mezi V a J obvodovou zdí. Výkopem se podařilo odhalit část nezaklenuté suterénní místnosti, která byla pravděpodobně v 17. století od J uzavřena mladší zdí. Vzniklá prostora pak sloužila po určitou dobu jako osárium.

Vnější obvodová zeď nese na mnoha místech stopy silného žáru. Místy jsou kameny propáleny až do hloubky 1 cm. Dle názoru Dr. Dvořáka je velmi nepravděpodobné, že by bylo zdivo v době požáru opatřeno omítkou. Takové propálení kamenů mohl způsobit silný, několikahodinový kontakt s ohněm. V úvahu přichází požár dřevěného patra stavby.

Ve vzdálenosti 3,7 m od J obvodové zdi, proti 3. klenební patce (sonda č. I), byl v hloubce 1,9 - 2,45 m zachycen kamenný základ vnitřní obvodové zdi ambitu.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé:

Prostějov (Bez. Prostějov). Augustiner-Kloster. Mittelalter. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV (okr. Prostějov)

Centrum města. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

Při výstavbě kabelovodu v trase ul. Vápenice - Vojáčkovo nám. - Hlaváčkovo nám. - nám. E. Husserla - Netušilova ul. byl v rozmezí 1. 2. - 15. 6. 1996 prováděn archeologický dohled a záchranný archeologický výzkum. Trasa kabelovodu v této hlavní linii měřila 360 m, přičemž hloubka výkopů kolísala mezi 1,5 - 2 m a hloubka šachet od 3 - 4,5 m.

Záchranný archeologický výzkum na trase kabelovodu v Prostějově přinesl několik důležitých poznatků. V poměrně ucelené míře ukázal vývoj středověkého a novověkého Prostějova v prostoru těsně před městským opevněním. Za zmínku stojí několik zjištění.

Několika objekty (kont. 193, jáma 510) a nepřímo i vrstvami (kont. 178) bylo na základě velmi sporadického archeologického materiálu prokázáno osídlení z 14./15. stol. v prostoru budoucích předměstí města Prostějova.